

SVĚT PRÁCE

Volitelný předmět pro 8. a 9. ročník – cyklus A/B

Charakteristika předmětu

Předmět Svět práce je zaměřen především na kariérový rozvoj žáků a na praktickou přípravu pro rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě. Jeho hlavním kurikulárním východiskem je vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce, vzdělávací obor Osobnostní a sociální výchova, zejména tematický okruh Kariérový rozvoj; podle povahy tématu využívá také OVU z tematického okruhu Osobnostní rozvoj. Finanční témata jsou doplňkově propojena se vzdělávacím oborem Výchova k občanství, tematickým okruhem Já a svět financí. Předmět rozšiřuje prostor pro sebepoznání, práci se silnými stránkami a vzdělávacími potřebami, orientaci ve vzdělávacích a pracovních příležitostech, získávání a kritické posuzování informací, tvorbu kariérového portfolia a praktický nácvik situací spojených se vstupem do světa práce.

Výuka má zkušenostní a praktický charakter. Žáci pracují individuálně, ve dvojicích i ve skupinách, využívají digitální i tištěné informační zdroje, připravují vlastní výstupy, nacvičují modelové situace, reflektují svůj pokrok a podle možností školy se účastní exkurzí, besed s odborníky, zaměstnavateli, absolventy nebo zástupci středních škol. Součástí výuky je průběžně vedené osobní kariérové portfolio.

Předmět je společný pro žáky 8. a 9. ročníku. Žák si jej volí vždy na jedno pololetí; může si jej zvolit také v následujícím pololetí nebo znovu v následujícím školním roce. Proto je obsah uspořádán do dvouletého cyklu A/B. Každý cyklus je rozdělen na dvě samostatně absolvovatelné poloviny. Cykly A a B se střídají po školních letech, aby žák při opakované volbě neprocházel totožnými tématy.

Časová dotace činí 1 vyučovací hodinu týdně. V 1. pololetí je plánováno 16 hodin (září 3, říjen 3, listopad 4, prosinec 3, leden 3), ve 2. pololetí 17 hodin (únor 3, březen 4, duben 4, květen 4, červen 2). Časové zařazení učiva je orientační a lze je přizpůsobit termínům přijímacího řízení, dnům otevřených dveří, exkurzím a aktuálním vzdělávacím a pracovním příležitostem.

Výuka může být dělena na skupiny při splnění podmínek stanovených platnými právními předpisy a podle organizačních a personálních možností školy; jinak probíhá společně v celé třídě.

Hlavní vzdělávací východiska

- sebepoznání, sebehodnocení a práce se zpětnou vazbou jako základ kariérového rozhodování;
- orientace ve vzdělávacích cestách, profesích, pracovních rolích a proměnách trhu práce;
- využívání relevantních informačních zdrojů a kontaktů pro kariérové plánování;
- tvorba a průběžná aktualizace osobního kariérového portfolia;
- praktický nácvik sebeprezentace, životopisu, motivačního textu a pracovního pohovoru;
- základní orientace v osobních financích v souvislosti se vstupem do samostatného a pracovního života;
- reflexe rovnováhy mezi pracovním a osobním životem a odpovědné plánování vlastní budoucnosti.

Použité OVU RVP ZV 2025

Kód OVU	Definice OVU
---------	--------------

CSP-OSV-001-ZV9-001	Reflektuje svůj vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.
CSP-OSV-001-ZV9-003	Stanovuje si plán osobního rozvoje, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů a vyhodnotí jejich dosažení.
CSP-OSV-001-ZV9-004	Prezentuje sám sebe v různých situacích s využitím sebehodnocení a zpětné vazby druhých.
CSP-OSV-001-ZV9-005	Reflektuje své vzdělávací potřeby a využívá efektivní strategie učení.
CSP-OSV-003-ZV9-011	Reflektuje význam práce a aktivního zapojení do světa práce pro sebe, komunitu, společnost a přírodu.
CSP-OSV-003-ZV9-012	Využívá pro svůj kariérový rozvoj různé informační zdroje, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí.
CSP-OSV-003-ZV9-013	Rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti pro své kariérové plánování.
CSP-OSV-003-ZV9-014	Reflektuje význam udržování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, různými rolmi v životě.
CSP-OSV-003-ZV9-015	Tvoří osobní kariérové portfolio, které využívá v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti.
CAS-VKO-003-ZV9-013	Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
CAS-VKO-003-ZV9-014	Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.

Tematický plán – CYKLUS A

Každé pololetí tvoří samostatně absolvovatelný celek. Jednotlivá témata jsou plánována tak, aby byla realizovatelná v uvedené hodinové dotaci.

Období / měsíc a dotace	Téma	Školní OVU – vazba na RVP ZV 2025	Učivo a činnosti žáků
1. pololetí Září – 3 h	Poznávám sebe a své silné stránky	CSP-OSV-001-ZV9-001; CSP-OSV-001-ZV9-003	Úvod do kariérového vzdělávání; sebereflexe zájmů, hodnot, dovedností a silných stránek; práce s vhodnými sebezpoznávacími nástroji bez nálepkování; osobní rozvojový cíl a první kroky.
1. pololetí Říjen – 3 h	Svět profesí kolem nás	CSP-OSV-003-ZV9-011; CSP-OSV-003-ZV9-012	Profese, pracovní činnosti a pracovní prostředí; Národní soustava povolání a další ověřené zdroje; požadavky profesí; rozhovor s člověkem z praxe / exkurze podle možností školy.
1. pololetí Listopad – 4 h	Moje vzdělávací cesta	CSP-OSV-003-ZV9-012; CSP-OSV-003-ZV9-013	Typy středních škol a oborů, kritéria výběru školy, práce s Atlasem školství a dalšími zdroji; porovnání 2–3 reálných vzdělávacích možností; příprava otázek na den otevřených dveří.
1. pololetí Prosinec – 3 h	Kariérové portfolio: životopis a motivační text	CSP-OSV-001-ZV9-004; CSP-OSV-003-ZV9-015	Co patří do kariérového portfolio; tvorba přiměřeného žákovského životopisu; krátký motivační text k modelové brigádě, praxi nebo vzdělávací příležitosti; bezpečná práce s osobními údaji.
1. pololetí Leden – 3 h	Pohovor nanečisto	CSP-OSV-001-ZV9-004; CSP-OSV-003-ZV9-015	Příprava na přijímací/pracovní rozhovor; běžné otázky, vhodná komunikace a sebe prezentace; modelový pohovor ve dvojicích; vrstevnická zpětná vazba; reflexe pokroku za pololetí.
2. pololetí Únor – 3 h	Práce bez hranic	CSP-OSV-003-ZV9-012; CSP-OSV-003-ZV9-013	Studium a práce v zahraničí, jazykové a další kompetence, příležitosti a rizika; ověřování informací; modelová volba vhodné zahraniční zkušenosti / exkurze podle možností školy.
2. pololetí Březen – 4 h	První výplata a osobní rozpočet	CAS-VKO-003-ZV9-013; CAS-VKO-003-ZV9-014	Příjem, hrubá a čistá mzda v základním orientačním pojetí; pravidelné a nepravidelné výdaje; sestavení modelového měsíčního rozpočtu mladého člověka podle reálných nabídek a cen; rezerva a finanční priority.
2. pololetí Duben – 4 h	Finance pod kontrolou	CAS-VKO-003-ZV9-013; CAS-VKO-003-ZV9-014	Banka a platební služby; spoření, investování a pojištění v základním orientačním pojetí; výnos, riziko a likvidita; porovnání modelových možností bez doporučování konkrétních finančních produktů.
2. pololetí Květen – 4 h	Brigáda a zaměstnavatel	CSP-OSV-003-ZV9-011; CSP-OSV-003-ZV9-013	Co očekávám od brigády a zaměstnavatele; pracovní prostředí, pracovní návyky a odpovědnost; vyhledání a posouzení modelových nabídek; prezentace vybraného zaměstnavatele nebo profese v okolí školy.
2. pololetí Červen – 2 h	Kam jsem se posunul/a	CSP-OSV-001-ZV9-003; CSP-OSV-003-ZV9-015	Dokončení a reflexe kariérového portfolio; vyhodnocení osobního cíle; co už o sobě a světě práce vím; další krok v mém vzdělávacím a kariérovém plánování.

Tematický plán – CYKLUS B

Každé pololetí tvoří samostatně absolvovatelný celek. Jednotlivá témata jsou plánována tak, aby byla realizovatelná v uvedené hodinové dotaci.

Období / měsíc a dotace	Téma	Školní OVU – vazba na RVP ZV 2025	Učivo a činnosti žáků
1. pololetí Září – 3 h	Moje hodnoty a představa dobrého života	CSP-OSV-001-ZV9-001; CSP-OSV-003-ZV9-014	Co je pro mě v životě a práci důležité; pracovní hodnoty, motivace a životní role; rovnováha mezi školou/prací, vztahy, odpočinkem a zájmy; osobní mapa priorit.
1. pololetí Říjen – 3 h	Dovednosti, které si nesu	CSP-OSV-001-ZV9-003; CSP-OSV-003-ZV9-013	Přenositelné dovednosti ze školy, domácnosti, sportu a zájmů; důkazy dovedností; přiřazování dovedností k profesním oblastem; plán rozvoje jedné vybrané dovednosti.
1. pololetí Listopad – 4 h	Profese budoucnosti a proměny práce	CSP-OSV-003-ZV9-011; CSP-OSV-003-ZV9-012	Jak technologie, automatizace, AI, demografie a udržitelnost mění pracovní činnosti; co se mění a co zůstává; práce s více zdroji; scénář proměny vybrané profese.
1. pololetí Prosinec – 3 h	Jak se rozhoduji	CSP-OSV-001-ZV9-005; CSP-OSV-003-ZV9-013	Kritéria kariérového rozhodování; vliv rodiny, okolí, stereotypů a náhody; rozhodovací matice pro modelovou volbu školy, oboru nebo příležitosti; reflexe vlastních vzdělávacích potřeb.
1. pololetí Leden – 3 h	Moje profesní vizitka	CSP-OSV-001-ZV9-004; CSP-OSV-003-ZV9-015	Krátká profesní sebeprezentace; portfolio důkazů dovedností; modelový profil uchazeče bez zveřejňování citlivých osobních údajů; prezentace a zpětná vazba.
2. pololetí Únor – 3 h	Sít' lidí a zdrojů, která mi může pomoci	CSP-OSV-003-ZV9-012; CSP-OSV-003-ZV9-013	Kde hledat kvalitní informace a podporu; kariérový poradce, škola, rodina, absolventi, zaměstnavatelé, informační portály; vytvoření vlastní mapy zdrojů a kontaktů.
2. pololetí Březen – 4 h	Den v životě profese	CSP-OSV-003-ZV9-011; CSP-OSV-003-ZV9-013	Detailní průzkum jedné profese: pracovní činnosti, prostředí, vzdělání, dovednosti, pracovní doba, perspektiva; rozhovor / exkurze / práce s ověřenými zdroji; krátká prezentace.
2. pololetí Duben – 4 h	Od nápadu k malé pracovní výzvě	CSP-OSV-001-ZV9-003; CSP-OSV-003-ZV9-011	V týmu naplánovat a uskutečnit malou praktickou službu nebo pracovní úkol pro školu/třídu v bezpečném a organizačně dostupném rozsahu; role v týmu, plán, realizace, vyhodnocení.
2. pololetí Květen – 4 h	Samostatný život: práce, bydlení a peníze	CAS-VKO-003-ZV9-014; CSP-OSV-003-ZV9-014	Modelová situace mladého člověka po škole: příjem, bydlení, doprava, strava, volný čas a rezerva; rozhodování mezi variantami; vztah příjmů, životního stylu a rovnováhy pracovního a osobního života.
2. pololetí Červen – 2 h	Můj další krok	CSP-OSV-001-ZV9-003; CSP-OSV-003-ZV9-015	Aktualizace kariérového portfolia; krátký osobní kariérový plán na další období; konkrétní dosažitelný krok; závěrečná reflexe a sebehodnocení.

Poznámky k realizaci a hodnocení

- Cyklus A a cyklus B se střídají po školních letech. Žák, který si předmět zvolí opakovaně, tak získává nový obsah a současně dále rozvíjí stejné kariérové kompetence na vyšší úrovni samostatnosti.
- První a druhé pololetí každého cyklu jsou koncipovány jako samostatné celky. Žák proto není nucen pokračovat ve druhém pololetí, aby mohl smysluplně uzavřít práci z pololetí prvního.
- V 8. a 9. ročníku lze společné zadání diferencovat zejména mírou samostatnosti, náročností vyhledávání a ověřování informací, kvalitou argumentace a rozsahem osobního kariérového plánování.
- Sebepoznávací dotazníky a testy jsou používány pouze jako podpůrný podnět k sebereflexi, nikoli jako diagnostický nástroj určující žákovi vhodné či nevhodné povolání.
- Kariérové portfolio může obsahovat sebereflexe, důkazy dovedností, přehled vzdělávacích a pracovních příležitostí, životopis, motivační texty, záznamy z exkurzí či rozhovorů, zpětnou vazbu a osobní kariérový plán.
- Hodnocení se zaměřuje především na aktivní práci, kvalitu a přiměřenost výstupů, schopnost pracovat s informacemi, sebereprezentaci, reflexi a vlastní pokrok. Nehodnotí se „správnost“ osobní volby školy či povolání.
- Exkurze a besedy jsou zařazovány podle dostupnosti, aktuálních možností školy a nabídky partnerů. Mohou nahradit nebo rozšířit příslušné měsíční téma.
- Finanční témata jsou pojata prakticky a modelově. Výuka nesměřuje k doporučování konkrétních komerčních finančních produktů.

Doporučené vzdělávací strategie

Předmět přirozeně rozvíjí zejména klíčovou kompetenci osobnostní a sociální, komunikační, k podnikavosti a pracovní, k učení, k řešení problémů a digitální. Využívány jsou především sebereflexe, práce s portfoliem, modelové situace a role-play, individuální a týmové úkoly, práce s aktuálními informačními zdroji, prezentace, vrstevnická zpětná vazba, exkurze, besedy a kontakt s reálným světem vzdělávání a práce.